

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobkyň:

a) N. M., nar. X, bytem X
b) N. M., nar. X, bytem tamže
státní příslušnice X
zastoupené Organizací pro pomoc uprchlíkům z. s.,
se sídlem Poděbradská 173/15, Praha 190 00

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky Praha,
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7,

v řízení o žalobě ze dne 22. 1. 2025 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 12. 2024, č. j.
OAM- 253/ZA-ZA11-P15-2023,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 12. 2024, č.j. OAM-253/ZA-ZA11-P15-2023 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadené rozhodnutí

1. Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 3. 12. 2024 č. j. OAM-254/ZA-ZA11-P15-2023, žalovaná rozhodla tak, že se žalobkyním mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.
2. Rozhodnutí odůvodnila tím, že nebyla prokázána existence azylově relevantních důvodů. Dokumenty, jež byly podklady pro rozhodnutí byly zpracovány na základě

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

informací z objektivních, veřejně dostupných a mezinárodně uznávaných zdrojů a objektivně mapují dění v zemi, jsou přitom zpracovány a aktualizovány z širokého spektra informačních zdrojů, v určité periodicitě v závislosti na vývoji situace v dané zemi a aktualizací zdrojových materiálů, přičemž jsou vždy využívány v danou dobu nejaktuálnější dostupné informace. Shromážděné informace považuje za zcela dostačující, a proto nepřistoupila na požadavek žalobkyně na opatření si dalších zpráv a informací o situaci v Rusku.

3. Žalovaná dospěla k závěru, že žalobkyně neuvedly žádné skutečnosti, na základě nichž by bylo možno učinit závěr, že ve své vlasti vyvíjely činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za niž by byly azylově relevantním způsobem pronásledovány. Žalobkyně výslovně uvedla, že se politicky neangažovala a ve spojení se svou profesí psychoterapeutky vykonávala jen sociální a veřejnou činnost, ve své vlasti žalobkyně nikdy neměly žádné problémy se státními orgány ani bezpečnostními složkami, ani neměly žádné potíže s vycestováním z vlasti, již opustily bez jakýchkoliv problémů za pomoci vlastních oficiálních cestovních dokladů a udělených řeckých víz, přes oficiální hraniční přechod, tedy s plným vědomím ruských státních orgánů a bezpečnostních složek. V souvislosti s uváděnými obavami z případných problémů ve vlasti z důvodu nesouhlasu žalobkyně a) s režimem v Rusku, jenž údajně vyjadřovala na sociálních sítích, nedospěla žalovaná k závěru, že v případě jejího návratu do vlasti jí hrozí pronásledování ze strany ruských státních orgánů, neboť veškerý obsah spojený s jejím nesouhlasem s ruským režimem na sociálních sítích smazala a nelze ji dohledat, přičemž je zcela vyloučeno, že by se o ní ruské státní orgány či bezpečnostní složky dozvěděly. Žalobkyně b) zemi původu opustila v 15ti letech a nikdy žádné politické, protirežimní ani jiné veřejné aktivity nevyvíjela, ač údajně nesouhlas s režimem v Rusku sdílí, v případě návratu do vlasti jí tak nic nehrozí.
4. K tvrzení žalobkyně, že o udělení mezinárodní ochrany spolu s dcerou žádají i z důvodu manžellovy činnosti a potíží v Rusku, žalovaná uvedla, že případ každého žadatele o mezinárodní ochranu je posuzován striktně individuálně, potíže manžela v zemi původu byly proto posuzovány v samostatném správním řízení, přičemž důvody pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu shledány nebyly.
5. K tvrzené obavě z vyslýchání v případě návratu do vlasti žalovaná uvedla, že žalobkyně nepatří do žádné kategorie veřejně aktivních osob, jež by na hranicích mohly čelit např. doptávání či neformálnímu pohovoru.

II.

Žaloba

6. Žalobkyně a) v žalobě namítala, že žalovaná dostatečně neposoudila možnost jejího a dceřina pronásledování kvůli aktivitám manžela žalobkyně a), jenž je otcem žalobkyně b), který je v současnosti v Rusku veden jako podezřelý v trestním řízení poté, co dne 27. 2. 2022 vyšel na Rudé náměstí v Moskvě s plakátem „NE válce na Ukrajině“ s ohledem na jejich rodinnou příslušnost. V té souvislosti uvedla, že za sociální skupinu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu může být považována právě i rodina a nelze tak zcela striktně oddělovat situaci jejích členů, zvláště v situaci, kdy je v zemi původu běžné, aby činy a zastávání určitých názorů jistými členy domácnosti byly přičítány i ostatním rodinným příslušníkům. V té souvislosti citovala i soudní rozhodnutí podporující tento závěr. Žalovaná však v rozporu s tím nezohlednila, zda by nemohlo docházet k pronásledování žalobkyň na podkladě aktivit manžela. Žalovaná byla povinna řádně

vyhodnotit, zda žalobkyně nemůže při návratu do Ruska čelit pronásledování jakožto rodinná příslušnice, k čemuž byla povinna identifikovat azylový příběh manžela žalobkyně a opatřit si příslušné podklady, na základě nichž by mohla případná rizika vyhodnotit, avšak žádný z podkladů pro rozhodnutí se situací rodinných příslušníků politicky aktivních osob nevěnuje. Ozřejnění azylového příběhu manžela žalobkyně a) je proto zásadní. Podle dostupných zpráv přitom Rusko jako jednu z metod umlčování kritiků režimu používá právě pronásledování rodinných příslušníků. V souvislosti s nezletilou dcerou – žalobkyní b)- uvedla, že zásadně platí, že nezletilé děti sledují osud svých rodičů, a pokud tedy rodičům reálně hrozí v zemi původu pronásledování, jsou v důsledku své osobní závislosti na nich ohroženy takovým pronásledováním, ať už přímo či nepřímo, také ony.

7. Žalovaná odmítla tvrzené obavy žalobkyně z návratu do Ruska po dlouhodobém pobytu v zahraničí, kdy se zejména obává výslechu na hranicích, po němž neví, co může následovat. Své stanovisko odůvodnila tím, že žalobkyně nepředložila žádné pádné a relevantní argumenty ani materiály, jež by tuto domněnku jakkoliv prokazovaly, přičemž pomíjí, že důkazní břemeno neleží výhradně na žalobkyni, ale je výrazněji rozloženo mezi žadatele o mezinárodní ochranu a žalovanou. Prokazovat jednotlivá fakta je povinen primárně žadatel, avšak žalovaná je povinna zajistit k dané žádosti o mezinárodní ochranu maximální možné množství důkazů vyvracejících, ale i podporujících tvrzení žadatele. Zároveň žalovaná pominula, že z Informace OAMP o situaci navrátilců vyplývá, že zvýšenému riziku čelí osoby s tzv. zvláštním profilem, avšak pomíjí, že dle této informace byly zaznamenány nahodilé kontroly osob, jež byly mimo ruské území více jak šest měsíců, byť tento postup neměl masový charakter, přičemž bezpečnostní složky míří neformálními pohovory na blízké i širší rodiny aktivistů, novinářů apod., kteří z Ruska odešli po 24. únoru 2022.
8. Žalobkyně proto považuje napadené rozhodnutí za nezákonné a nepřezkoumatelné pro nedostatek odůvodnění, neboť žalovaná v rozhodnutí nijak nezkoumala rizika vyplývající pro žalobkyně z příbuzenství s politicky aktivním manželem a otcem a k otázce rizik hrozících rodinným příslušníkům protiválečných aktivistů si žalovaná neopatřila žádné materiály a této otázce se nijak nevěnovala stejně tak jako posouzení rizik hrozících osobám vracejícím se do Ruska po dlouhodobém pobytu v zahraničí.

III.

Vyjádření žalované

9. Ve vyjádření k žalobě ze dne 5. 2. 2025 žalovaná navrhla její zamítnutí s tím, že považuje žalobní námitky za neopodstatněné, neboť skutečnosti žalobkyní prezentované a v průběhu správního řízení zjištěné nemohly být vyhodnoceny jako důvod k udělení mezinárodní ochrany. V žalobě tvrzená pochybení žalované nejsou podložena patřičnou argumentací, jež by dokládala jejich důvodnost. Žádná ze žalobkyň nebyla v zemi původu vystavena pronásledování, toto jim ani nehrozí v případě návratu, stejně tak žalovaná vycházející z řádně zjištěného stavu věci neshledala, že by žalobkyním v případě návratu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy či pronásledování, nebyly zjištěny ani okolnosti hodné zvláštního zřetele, pro něž by jim mohl být udělen humanitární azyl. Ve správním řízení nebyl pominut fakt příbuzenství žalobkyň s M. M., včetně v té souvislosti vyjádřených obav. Žalovaná konstatovala, že posoudila důvody předkládané panem M. v samostatném správním řízení o jeho žádosti o mezinárodní ochranu a důvody pro udělení azylu ani doplňkové ochrany neshledala. Vzhledem k absenci tohoto základního předpokladu pak nebylo namístě zabývat se blíže

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

dalším podrobným posuzováním, zda by v návaznosti na činnosti a potíže M. M. v zemi původu mohly být žalobkyně vystaveny pronásledování či vážné újmy v důsledku zmíněné rodinné vazby. Rozhodnutí žalované je plně přezkoumatelné a odráží řádně zjištěný stav věci a koresponduje i s mírou konkrétnosti důvodů specifikovaných žalobkyní a).

10. Navzdory aktivitám žalobkyně a) v zemi původu tak, jak je prezentovala, neměla ona ani její dcera v zemi původu žádné problémy se státními i orgány, svá nesouhlasná vyjádření ve vztahu k režimu na sociálních sítích žalobkyně raději smazala a popřela, že by ruské státní orgány o její činnosti na sociálních sítích věděly, neboť má za to, že je odstranila z internetu včas. I přes vyslovené obavy z důvodů manželských aktivit se oběma žalobkyním podařilo s vědomím státních orgánů legálně vycestovat z oficiálního hraničního přechodu s použitím pravých platných cestovních dokladů, aniž by jim v tom bylo ze strany ruských státních orgánů bráněno. Tyto okolnosti nedokládají jakýkoli, natož zvýšený zájem ruského režimu o žalobkyně a stejně tak nelze žalobkyně ani pana M. považovat za aktivisty, kteří by mohli mít v případě návratu do vlasti důvod k obavám, že se ocitnou v hledáčku státních orgánů v případě návratu do Ruské federace a jejich obava z realizace pohovoru v případě návratu do vlasti je nadhodnocena. Žalobkyně nelze považovat za zájmové osoby, o něž by mohly státní orgány Ruské federace projevit v případě návratu zvýšený zájem, v jehož důsledku by mohly mít důvod k obavám ze skutečného nebezpečí vážné újmy či dokonce z pronásledování.
11. Žalovaná je přesvědčena, že stav věci byl zjištěn dostatečně, vycházel z konkrétních relevantních a aktuálních podkladů i konkrétních sdělení žalobkyně, nepominul materiály doložené žalobkyní a výhrady žalobkyň jsou proto nedůvodné. Informace OAMP, jež byly podkladem pro rozhodnutí, byly vypracovány v souladu se zprávou agentury EU pro azyl o metodologii informací o zemi původu z roku 2023. Má proto zato, že správné rozhodnutí netrpí vadami vytýkanými v žalobě a navrhl zamítnutí žaloby.

IV.

Replika

12. V replice ze dne 27. 2. 2025 žalobkyně uvedly, že vyjádření žalované neuvádí žádné nové argumenty. Žalovaná však ve svém vyjádření uvádí, že nebylo namístě podrobně posuzovat, zda by žalobkyně mohly mít v zemi původu potíže z důvodu aktivit M. M., neboť mu nebyla v rámci jeho řízení mezinárodní ochrana udělena. Žalovaná tak zřejmě zaměňuje mezinárodní ochranu za účelem sloučení rodiny dle § 13 a § 14b a azyl dle § 12 zákona o azylu. V případě mezinárodní ochrany za účelem sloučení rodiny skutečně není potřeba podrobného odůvodnění nad rámec konstatování, že rodinnému příslušníkovi nebyla mezinárodní ochrana udělena, v případě azylu dle § 12 zákona o azylu však je potřeba podrobně odůvodnit na základě čeho žalovaná dospěla k závěru o absenci rizik pronásledování, avšak podrobné odůvodnění v napadeném rozhodnutí chybí, neboť žalovaná obavy žalobkyň z pronásledování na základě příbuzenství s p. M. vypořádává velice stručně tak, že p. M. nebyla mezinárodní ochrana udělena, přestože byla povinna zjistit informace o rizicích pro rodinné příslušníky politických aktivistů a tyto porovnat s azylovým příběhem žalobkyň.

V.

Posouzení věci soudem

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

13. Žaloba je důvodná.
14. Žalobkyně v žalobě tvrdily, že splňují podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, neboť mají obavu z pronásledování v zemi původu z důvodu, že M. M., jenž je manželem žalobkyně a) a otcem žalobkyně b), dlouhodobě a veřejně projevoval nesouhlas s ruským režimem a jeho kroky, např. s anexí Krymu či válkou na Ukrajině, proti níž protestoval na Rudém náměstí v Moskvě dne 27. 2. 2022, v důsledku čehož hrozí pronásledování nejen jemu, ale i žalobkyním jakožto jeho nejbližším rodinným příslušníkům. V situaci, kdy by se vracely po dlouhodobém pobytu v zahraničí do země původu, čelily by na hranicích výslechu či doptávání a následnému pronásledování.
15. Z obsahu správního spisu má soud za zjištěné, že žalobkyně podaly žádost o mezinárodní ochranu dne 12. 3. 2023. Žalobkyně a) před správním orgánem uvedla, že ona i dcera jsou křesťanky, s její profesí psychoterapeutky byla spojena sociální a veřejná činnost. Je vdaná, kromě dcery N. má syna B. M., nar. X, který již pět let žije a studuje v Plzni. Do ČR přicestovaly dne 15. či 16. 12. 2022 (dle předávacího protokolu dne 15. 1. 2023) přes Řecko, kde byly na turistickém pobytu v rámci dovolené v Turecku. Ona i dcera jsou zdravé. Důvodem žádosti o mezinárodní ochranu je pronásledování jejího manžela státními orgány, neboť se účastnil demonstrací. Svůj názor aktivně projevoval již od anexe Krymu v roce 2014, poté, co samostatně demonstroval na Rudém náměstí proti válce na Ukrajině, dostal několik předvolání na vojenskou správu, v současnosti rovněž začala mobilizace ve čtyřiceti regionech. Po zahájení války reagovala na poptávku po pomoci ženám a dětem z Ukrajiny, avšak vzápětí vyšel zákon, dle něhož jsou osoby pomáhající Ukrajincům posuzovány jako agenti a pronásledováni. Ani dcera nemůže svůj názor mezi spolužáky či kamarády vyjádřit, musí se přizpůsobit, ve škole ji nutí malovat válku, psát slohové práce na podporu války, psát dopisy vojákům, rodiče škola nutí finančně přispívat na podporu války. Toto vše ona i dcera odmítají, neboť stávající režim považují za agresivní a nesouhlasí s ním. Projevy svého nesouhlasu vyjádřila na sociálních sítích, avšak po přijetí zákona o zahraničních agentech své příspěvky smazala z obavy z trestního stíhání a z obav o rodinu. Díky tomu, že tyto příspěvky odstranila včas, neměla problémy. Má zato, že manžel je uveden v seznamu osob na hraničních přechodech, přičemž každého, kdo se do Ruska vrací jinak než z turistického zájezdu, vyslyší. Dcera v současné době studuje na české jazykové škole.
16. Podkladem pro rozhodnutí žalované byla Informace Ministerstva vnitra ČR odbor azylové a migrační politiky z 31. 10. 2023 Bezpečnostní a politická situace v zemi a Situace navrátilců do ruské federace po krátkodobém či dlouhodobém pobytu v zahraničí. Z ní vyplývá, že Pohraniční služba Ruské federace spadá pod Federální bezpečnostní službu a má při vstupní pasové kontrole k dispozici seznamy aktivistů i opozičních politiků. Žalobkyně a) k těmto podkladům uvedla, že nezahrnují aktuální události jako např. náhlé úmrtí Alexeje Navalného či uvěznění Ksenie Khavana (Kareliny), jež ukazují skutečnou tvář totalitního zřízení Ruské federace a diktátu prezidenta, stejně tak jako nejsou zmíněny návrhy zákonů týkající se zpřísnění trestní odpovědnosti osob vyhýbajících se mobilizaci a službě v ozbrojených silách. Žalobkyně zároveň písemně popsala změny v ruském trestním zákoníku nově kriminalizující „diskreditaci ruské armády“, uvedla, co je za ni považováno, dále se vyjádřila ke změnám zákonů rozšiřujících postihy za protiválečné protesty, k novelizaci zákona o boji proti extremismu a jeho zneužívání, ke stíhání protiválečných disidentů. V té souvislosti uvedla, že v případě nuceného návratu jejího manžela do Ruské federace je téměř jisté, že bude v návaznosti na svůj protest na Rudém náměstí dne 27. 2. 2022 čelit trestnímu

postihu, přičemž nemá žádné záruky na zajištění spravedlivého protestu, dále se blíže vyjádřila k hrozbě nucené mobilizace manžela, k její legislativní úpravě.

17. O žalobě M. M. o mezinárodní ochranu rozhodl zdejší soud rozsudkem č.j. 17 Az 4/2025-70 ze dne 19. 5. 2025 tak, že rozhodnutí žalované, jímž mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V řízení před správním orgánem žalobce uvedl, že byl od roku 2007 regionálním poslancem a poté, co protestoval proti anexi Krymu, byl v roce 2014 propuštěn z banky, kde pracoval 7 let jako správce. Své názory vyjadřoval na zasedáních v místě bydliště a vystoupil ze strany Jednotné Rusko, bylo mu sděleno, že již dále nemůže být poslancem, byl vyloučen ze společnosti, z tohoto důvodu se přestěhoval. Kromě demonstrace v Ufě dne 21. 4. 2021 na podporu Navalného se zúčastnil velké demonstrace v Moskvě proti válce v roce 2022 a dne 27. 2. 2022 samostatně protestoval na Rudém náměstí v Moskvě. V té souvislosti byl na 24 hodin zadržen, byl vyslýchán, fyzicky napaden, byly mu vymazány fotografie z mobilního telefonu, byl sepsán protokol o zadržení. Následně byl opakovaně předvolán na policii, bylo mu vyhrožováno, že jej zavrou, byl dotazován na příslušnost k politickým strukturám. Obává se proto trestního stíhání a uvěznění. Vzhledem k tomu, že opakovaně dostal předvolání na vojenskou správu, obává se i mobilizace. Dne 8. 12. 2022 mu přišlo předvolání ohledně zahájení trestního stíhání jakožto podezřelému z toho, že se připojil k Pravému sektoru v Rusku a že diskredituje ruskou armádu a vládu. Z tohoto důvodu 2 dny nato z Ruska odcestoval přes Arménii. Tato svá tvrzení prokázal listinnými důkazy, zároveň předložil i důkazy, z nichž vyplývá, že byl vydán zákaz jeho vycestování z Ruska. Soud dospěl k závěru, že ve správním řízení došlo k podstatnému porušení ustanovení § 50 správního řádu, jež mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, neboť se žalovaná řádně nevypořádala se všemi relevantními tvrzeními žalobce, nebyly řádně zhodnoceny informace o zemi původu předložené žalobcem. Zcela nepřijatelným shledal soud odmítnutí screenshotu obrazovky žalobcovy osobní schránky Gosuslugi jako důkazu, jenž obsahoval informaci o zákazu jeho vycestování z Ruska s odůvodněním, že žalobce nepředložil samotné rozhodnutí o zákazu vycestování a následně žalobkyně argumentovala, že neexistuje žádný dokument svědčící o žalobcově stíhání v zemi původu, přestože neopatřila překlad této informace, jež o stíhání v zemi původu jednoznačně svědčí. Zároveň je velmi pravděpodobné, že vyčkával-li by žalobce na doručení rozhodnutí o zákazu vycestování, neměl by následně možnost požádat v ČR o mezinárodní ochranu. O reálnosti obav žalobce z nuceného posláni do bojů na Ukrajině svědčí i další žalovanou opominutý důkaz – výzva soudního vykonavatele, aby se 5. 8. 2024 dostavil jakožto *mobilizovaná osoba*, následně jako osoba *podezřelá*. Toto však žalovaná pominula a argumentovala tím, že žalobce je osobou starší 30 let, jež nevykonala základní vojenskou službu, ačkoli z uvedeného je zřejmé, že toto není relevantní vzhledem k tomu, že poté, co byl opakovaně marně předvoláván na vojenský komisariát, byl veden jako osoba podezřelá a následně mu bylo dokonce zakázáno vycestování. Z tohoto je zjevné, že dochází k nucené mobilizaci osob, což vyplývá i z nezhodnocené části zprávy Finské informační služby ze dne 15. 9. 2023. Závěr žalované o nepravděpodobnosti stíhání žalobce v zemi původu a o nepravděpodobnosti nuceného povolání do armády jsou tak v rozporu s obsahem správního spisu. Zároveň soud uvedl důvody, proč nepovažuje za správný závěr žalované o tom, že žalobce nelze považovat za aktivistu. Řádně neodůvodněným shledal i závěr o nevěrohodnosti tvrzení a podkladů předložených

žalobcem a žalobou napadené rozhodnutí žalované proto zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

18. Dle § 12 zákona o azylu „Azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

*a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.“*

19. Podle § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu „Doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje

*a) trest smrti nebo poprava,
b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, nebo
c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.“*

20. Žalobkyně jsou státními příslušnicemi Ruské federace a žadatelkami o mezinárodní ochranu především z důvodu obav z pronásledování M. M., jenž je manželem žalobkyně a) a otcem žalobkyně b) a v té souvislosti se obávají i pronásledování jejich osob. M. M. byl v zemi původu pronásledován z důvodu jeho opakovaných veřejných, občansky mimořádně statečných projevů nesouhlasu s režimem Ruské federace, jež začal projevoval v souvislosti s anexí Krymu a následně v souvislosti s invazí na Ukrajinu, a jež měly za následek např. ukončení jeho zaměstnání v bance a nucené přestěhování do jiného města z důvodu vyloučení z většinové společnosti. Dalším přímým důsledkem jeho aktivismu byla ve správním řízení vedeném před zdejším soudem pod sp. zn. 17 Az 4/2025 prokázaná snaha jej mobilizovat, a to přesto, že přesáhl věk 30 let a nevykonával základní vojenskou službu, stejně tak jako uložení zákazu jeho vycestování z Ruska. Reálnost snahy o mobilizaci odporující za uvedených okolností legislativě Ruské federace, potvrzuje i zpráva Finské informační služby ze dne 15. 9. 2023, dle níž může být mobilizována i osoba, jež neobdržela povolávací rozkaz. Dalším důvodem podání žádosti o mezinárodní ochranu byla obava z možného pronásledování v případě, že by vyšlo najevo, že po zahájení války žalobkyně a) veřejně deklarovala ochotu poskytovat jakožto psychologka a psychoterapeutka pomoc ukrajinským ženám a dětem, neboť takové jednání bylo následně kriminalizováno a žalobkyně proto z obav z trestního stíhání tyto své veřejné příspěvky odstranila. Zároveň uvedla, že žalobkyně a) je ve škole nucena projevoval různými způsoby souhlas s vedenou válkou, s níž stejně jako rodiče nesouhlasí, rodiče jsou prostřednictvím školy nuceni válku finančně podporovat a v případě projeveného nesouhlasu by všichni nesli následky.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

21. K tvrzené obavě z vyslýchání v případě návratu do vlasti žalovaná uvedla, že žalobkyně nepatří do žádné kategorie veřejně aktivních osob, jež na hranicích mohly čelit např. doptávání či neformálnímu pohovoru, z tohoto důvodu je její obava zcela neopodstatněná a účelově vedená.
22. V souvislosti s argumentací týkající se úzké rodinné vazby s M. M. žalovaná v napadeném rozhodnutí uvedla, že případ každého žadatele o mezinárodní ochranu je posuzován striktně individuálně s tím, že potíže manžela v zemi původu byly proto posuzovány v samostatném správním řízení a důvody pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu shledány nebyly, přičemž existence rodinných vazeb na území ČR, kde studuje syn žalobkyně a), nemůže být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany v žádné její formě ani pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu..
23. Soud se s argumentací žalované neztotožňuje. Jak vyplývá z výše uvedené Informace Ministerstva vnitra ČR odbor azylové a migrační politiky z 31. 10. 2023 Situace navrátilců do Ruské federace po krátkodobém či dlouhodobém pobytu v zahraničí, jež byla podkladem rozhodnutí žalované, Pohraniční služba Ruské federace spadá pod Federální bezpečnostní službu a má při vstupní pasové kontrole k dispozici seznamy aktivistů i opozičních politiků. Na tomto seznamu s ohledem na prokázané skutečnosti zcela nepochybně figuruje i M. M., jenž v zemi původu prokazatelně čelil pronásledování v souvislosti s projeveným nesouhlasem s politikou Ruské federace. Toto pronásledování vedlo k ukončení jeho zaměstnání, nucenému přestěhování, k trestnímu stíhání i mobilizaci, ačkoli je ve věku přesahujícím 30 let a nevykonal základní vojenskou službu, a tato mobilizace tedy odporuje současné legislativě Ruské federace. Lze proto důvodně očekávat, že v této souvislosti by byl proveden i výslech žalobkyně a je zde zcela reálné riziko jejich pronásledování s ohledem na rodinnou vazbu. Z uvedeného je zřejmé, že žalovanou nebyla v odpovídajícím rozsahu posouzena rizika pronásledování žalobkyně na základě jejich úzké rodinné vazby s M. M.. Soud se v této souvislosti ztotožňuje s argumentací žalobkyně, že za sociální skupinu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu může být považována i rodina, a nelze proto striktně oddělovat situaci a hrozbu pronásledování žalobkyně od hrozby pronásledování M. M.. Z tohoto důvodu je nezbytné, aby žalovaná vyhodnotila rizika, jež v zemi původu hrozí žalobkyním, a to i v přímé souvislosti s tím, že Ruská federace, stejně tak jako ostatní totalitní režimy, používá k umlčování kritiků a odpůrců režimu v neposlední řadě i pronásledování rodinných příslušníků. V té souvislosti je třeba, aby žalovaná doplnila podklady rozhodnutí o Informace touto tematiku mapující. Zároveň je dle soudu nepochybné, že i pro žalobkyni b) by případný pasivně projevený nesouhlas s politikou Ruské federace např. formou nezapojení se do zneužívání školní výuky k propagandistickým účelům, měl zásadní následky. Nelze zároveň pominout, že tato je nezletilá a logicky se jí proto dotýká případné pronásledování rodičů. Žalovaná se však těmito riziky nezabývala a paušální odkaz na skutečnost, že každý azylový příběh je posuzován samostatně proto neobstojí.
24. S ohledem na uvedené skutečnosti je proto irrelevantní i argument žalované, že žalobkyním v případě návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života či lidské důstojnosti, neboť na jejím území neprobíhá v současné době žádný vnitrostátní ani mezinárodní konflikt a bezpečnostní situace je na naprosté většině území Ruska stabilní.

25. Soud proto dospěl k názoru, že správní řízení trpělo vadami, jež mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé dle § 76 odst. 1 písm. c) soudního řádu správního a rozhodnutí žalovaného proto zrušil.
26. Žalovaná se v adekvátním rozsahu nevypořádala se všemi relevantními tvrzeními žalobkyně a), jež dokládají a prokazují věrohodnost jejího i dceřina, a především manželova azylového příběhu i odůvodněného strachu žalobkyň z pronásledování, jež je důsledkem dlouhodobého aktivního uplatňování politických práv a svobod M. M., pramenícího z jejich úzké rodinné vazby. To vše za situace, kdy je obecně známo, že totalitní země používají jako jeden z prostředků k umlčení a zastrášení odpůrců režimu právě pronásledování i jejich rodinných příslušníků.
27. Z uvedených důvodů soud v souladu s § 78 odst. 1 ve spojení s § 76 odst. 1 písm. a), b), c) s. ř. s. zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Současně soud zavazuje správní orgán řádně se vypořádat se skutečnostmi tvrzenými žalobkyněmi, jež již byly prokázány v rámci řízení o žádosti o azyl podané M. M..

VI.

Náklady řízení

28. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., kdy by na náhradu nákladů řízení měl právo žalobce, jenž měl ve věci plný úspěch. Žalobkyně však žádné náklady řízení nepožadovaly, proto nebyla náhrada nákladů žádnému z účastníků řízení přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost. (§ 12 odst. 1, § 102, § 104a, § 106 odst. 2 a 4 s.ř.s.).

V Plzni dne 23. 7. 2025

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.
samosoudkyně